

תשפ"ב

"לחשב מסלול מחדש"

יעד 11 או"ם [/https://www.sdgi.org.il](https://www.sdgi.org.il)

קהילות וערים מקיימות - הפיכת יישובים למכלילים, בטוחים, וברי קיימא

נגיף הקורונה הגיע ועמו הצורך בשמירה על ריחוק פיזי. שעות אינסופיות מול מסכים ושליחים עד הבית עם שקיות מרשרשות ובהן: גלידות או סניקס ולפעמים סניקס בצבעי גלידה, לימדו אותנו כי בעידן הדיגיטלי וורטואלי אין צורך לצאת מהבית, הכל מגיע אלינו. אבל זה לא כל כך פשוט, הגעגועים לא עזבו אותנו, ההפך הם התגברו. געגועים למפגש יומי בגינת הכלבים, געגועים לקפה עם חברה ולא עם טרנינג! געגועים לצעדת ערב ברחוב הומה אדם. עת הקורונה הזכירה לנו כי המרחב הציבורי הוא יותר ממעבר מקרי ממקום למקום, הוא הזדמנות לראות, להראות, להחליף דעות ואפילו לריב.

עבור ילדים ובני נוער המרחב הציבורי משרת מטרות נוספות - אפשרות לאינטראקציות חברתיות המקדמות את ההתפתחות שלהם. למשל, למידה של קודים חברתיים ערכיים ומוסריים בעקבות הידע הנרכש אודות המותר והאסור במרחב הציבורי ו-או התנסות במודלים מגוונים לשיח, משחק, מיצוי שעות פנאי ועוד. המרחב הציבורי הוא גם המקום בו מתרחשות פעילות של מסגרות בלתי פורמליות, למשל: חוגים, תנועות נוער, מקומות בילוי, טיולים ופעילות ספורט.

היום, תכנון או ארגון מחדש של מרחב ציבורי נעשה ב על ידי מבוגרים, אשר לפעמים משערים את הצרכים של הילדים ואו מתעלמים מהם, אבל הם לא משתפים את הצעירים בחזון ובקבלת החלטות בעת התכנון של המרחב הציבורי. ילדים ובני נוער הם תושבים שווים החיים בסביבות שונות, מושפעים מהן ועושים שימוש במרחבים, במתקנים ובמוסדות שהסביבה מציעה. בשנים האחרונות משתרשת ההבנה כי ילדים הנם יצורים בעלי אוטונומיה מתפתחת, ולכן חשוב לשתף אותם בקבלת החלטות בעניינם בהתאם ליכולתם השכלית והרגשית. סעיפים 12-13 באמנה הבינלאומית לזכויות הילד חופש הביטוי והשתתפות בקבלת החלטות תוך מתן משקל ראוי לדעותיו, בהתאם לגילו ולמידת בגרותו של הילד. סעיף 17 מעניק לילד את הזכות למידע ותקשורת. סעיף 23 מוסיף ומעניק לילד. עם המוגבלויות את הזכות להשתתף באופן פעיל בקהילה. חשוב להדגיש, זכות ההשתתפות היא עיקרון מרכזי באמנה הבינלאומית לזכויות הילד. זוהי מעורבות אקטיבית של ילדים ונוער בהחלטות המשפיעות על חייהם. זו ההתייחסות הרצינית לצרכים ולחלומות שלהם. השתתפות ילדים ונוער תורמת לעצמם ולחברה בה חיים.

השנה אנו מזמינים אתכם "לחשב מסלול מחדש" לבחון באיזה מידה המרחב העירוני / הכפרי / היישובי מתוכנן לרווחת כל ילד. יחד נדמיין מציאות עתידית מיטבית שבה המרחב הציבורי אינו רק מקום מעבר, אלא משרת את צרכים של הדור הצעיר בני חודש עד גיל 18 ואולי אף מאפשר להם להגשים חלומות... יעד 11 המתמקד בהקמת ערים וקהילות ברות קיימא מתאר תהליכים עתידיים של בנייה, תכנון או שיפור של ערים וקהילות אשר מבוססים על העקרונות הבאים:

- נגישות של שירותים קהילתיים וציבוריים לכל
- שותפות ומעורבות כל התושבים
- הכרה בצרכים הייחודיים של התושבים
- ומוכנות לאתגרים עתידיים

תכנון מרחבים ציבוריים המכוונים לצרכים הייחודיים והזכויות של ילדים דורש מאיתנו לאמץ הרגלים של בלשים או יזמים. נעקוב ונתעד אינטראקציות בין האדם והסביבה ובין בני האדם במרחב ציבורי, נלמד אודות היתרונות והחסרונות במקומות אלו ונאתר צרכים ומגמות עתידיות. נבדוק איך נראה הרחוב מגובה 95 ס"מ?

נשאל: מה הוא המרחב הציבורי עבור קהל המטרה שלנו? איך תראה מציאות מיטבית עבורם? אילו הזדמנויות קיימות בו? מה מונע מהם להיות שם? אלו סימפטומים על פני שטח מעידים על מחסור המונע מהם? ואילו מדדים יעידו האם הצלחנו? על מה נוותר? מה נשפר? מה נוסף?

מומלץ ליצור קשר עם נציגי הרשות המקומית, ארגונים ויחידים אשר עוסקים שנים רבות בנושאים הקשורים ביעד זה. הידע של ארגונים ויחידים, מומחים בתחומם, יסייע לצוות בעבודת גמר אך לא פחות חשוב, זו הזדמנות למקבלי ההחלטות לשמוע את קולו של הדור הצעיר ולשתפם בהחלטות הנוגעות להם.

הנחיות פרויקט הגמר:

יתעדכן באתר המגמה לקראת תשפ"ב

https://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/MadaTech/OmanutAitzuv/tochniot_limudim/eshkol_c.htm

הרשמה לתהליך ליווי פרויקט הגמר:

https://docs.google.com/forms/d/1jJv7BX8l4dv-lL3BBq_O8mQz56zhwR-UrUtyKT_hpM0/edit

מקורות לקריאה והרחבה:

<https://bernardvanleer.org/he/urban95-city/>

יעד 11 או"ם <https://www.sdgi.org.il>

https://www.gov.il/he/departments/guides/sustainable_development_goals_sdg?chapterIndex=1

https://www.gov.il/he/departments/guides/sustainable_development_goals_sdg?chapterIndex=2

התחדשות עירונית מהי?

https://www.gov.il/he/departments/guides/about_urban_renewal

https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%94%D7%AA%D7%97%D7%93%D7%A9%D7%95%D7%AA_%D7%A2%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A0%D7%99%D7%AA

<https://urbanologia.tau.ac.il/>

https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%94%D7%9E%D7%A2%D7%91%D7%93%D7%94%D7%9C%D7%A2%D7%99%D7%A6%D7%95%D7%91_%D7%A2%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A0%D7%99

<https://lcud.tau.ac.il/>

וכמה מילים על עיצוב משנה התנהגות

2014, או עיצוב משנה התנהגות, איתן מיכל, בצלאל - [פרויקט קיימות עירונית עיצוב](#)

<https://wdo.org/programmes/wdc/about/>

בהצלחה